

Мукачівський державний університет
Факультет туризму і готельно-ресторанного бізнесу
Кафедра туризму і географії

Дипломна робота

магістра

на тему:

**«КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ТУРИСТИЧНОГО РЕГІОНУ»**

Виконала: студентка 2 курсу, групи Тм – 2
спеціальності 242 «Туризм»

Філеп А.Й.

Керівник: доц., к.е.н. Дем'ян Я.Ю.

Рецензент: проф. д.е.н. Черничко Т.В.

Мукачево – 2019 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНОГО РЕГІОНУ.....	
1.1. Сутність та ознаки інвестиційної привабливості території	
1.2. Сучасна парадигма інвестиційної привабливості регіонів.....	
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	
2.1. Оцінка інвестиційної привабливості України.....	
2.2. Інвестиційні можливості туристичної сфери України.....	
2.3. Загальні тенденції інвестування туристичної індустрії України.....	
РОЗДІЛ 3 СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Перехід до ринкових відносин в Україні спричинив значну розмежованість регіонів за рівнем соціального та економічного розвитку, екологічного стану. Після вступу України до Світової організації торгівлі регіони мають остаточно сформувати свою спеціалізацію і зайняти відповідне місце у міжрегіональному поділі праці. Одним із визначальних факторів у даному процесі є інвестиційна привабливість регіонів, яка враховує виробничий, економічний, природний потенціал регіону та сприяє залученню додаткових інвестицій.

В умовах глобалізації та інтеграції України у світовий простір постає питання формування власних конкурентних переваг на основі наявного потенціалу природних, людських, фінансових, капітальних ресурсів та їх ефективного використання. В Україні однією з пріоритетних галузей, яка може стати її конкурентною перевагою, є туризм. Водночас, наявність значного природного потенціалу туристичної галузі в українській економіці не доповнюється адекватною системою забезпечення її розвитку та ефективного функціонування. Ресурси не використовуються належним чином через низький рівень розвитку інфраструктури, особливо транспортної; якість готельних послуг не відповідає вимогам міжнародних стандартів; високі ціни не адекватні низькому рівню сервісу та асортименту туристичних послуг; розвиваються переважно виїзний і внутрішній туризм.

Основною причиною зазначених недоліків є дефіцит коштів, необхідних для розвитку туристичної галузі. Саме тому актуальною для України є проблема залучення інвестицій, які необхідні для модернізації, впровадження нових технологій, у туристичну галузь, зростання валютних надходжень, збільшення робочих місць, підвищення рівня життя населення. Першочергове значення проблеми притоку інвестицій для розвитку туристичної галузі посилює необхідність дослідження позитивного досвіду активізації інвестиційної діяльності підприємств у країнах світу, пошук нових форм

організації та управління туристичною діяльністю, посилення інноваційного характеру інвестицій в туризмі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання інвестиційного забезпечення розвитку висвітлюються вітчизняними економістами, такими як: Ю. Бажал, В. Беседін, З. Варналій, Т. Вахненко, О. Гаврилюк, А. Галицький, В. Геєць, О. Гонта, А. Гриценко, Б. Губський, В. Зимовець, Н. Ковтун, В. Корнєєв, М. Крачило, М. Крупка, П. Курмаєв, О. Махмудов, А. Музиченко, В. Осецький, Б. Панасюк, В. Савченко, В. Семиноженко, М. Скрипниченко, Д. Стеченко, О. Удалих, В. Шевчук Л. Федулова, А. Чухно та інші. Вагомий внесок у вивчення економічної ефективності і організації в галузі туризму здійснили Г. Алєйнікова, І. Балабанов, А. Гайдук, В. Герасименко, В. Гуляєв, М. Долішній, Л. Дядечко, А. Здоров, В. Квартальнов, М. Мальська, Н. Фоменко, В. Худо, А. Чудновський, В. Янкевич та ін.

Сучасним дослідженням регіонального розвитку присвячені роботи М. Барановського, В. Геєця, М. Дацишина, Ф. Заставного, О. Кириченка, С. Коломийчука, С. Науменкова, Ю. Макогона, Ю. Пахомова, А. Поддєрьогіна, В. Соловйова, О. Топчієва, В. Трегобчука, Л. Хомича, М. Пашути, Л. Федулової та інших науковців. Основна увага в них приділяється окремим питанням регіонального розвитку.

Проблема оцінки інвестиційної привабливості туристичних регіонів на сьогоднішній день є досить актуальною, але в сучасних умовах розвитку в Україні відсутня єдина, загальновизнана та законодавчо затверджена методика оцінки такої інвестиційної привабливості, що є суттєвою перепорою для регіонального розвитку та притоку іноземних інвестицій.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є дослідження, дослідження стану інвестиційної привабливості регіону, визначення основних об'єктів інвестування виокремлення методик оцінки інвестиційної привабливості регіону, оцінювання інвестиційної привабливості на засадах аналізу динаміки інвестування та розвитку туристичної сфери України.

Реалізація мети роботи зумовила необхідність розв'язання таких **завдань**:

1. Вивчення сутності та ознак інвестиційної привабливості території. При цьому основна увага має бути зорієнтована на те, що залучення коштів у формі інвестицій є дієвим засобом розвитку економіки будь-якої країни та окремого підприємства.
2. Ідентифікація методичних підходів до визначення інвестиційної привабливості регіонів.
3. Оцінка інвестиційної привабливості України.
4. Аналіз інвестиційних можливостей туристичної сфери України.
5. Вивчення тенденцій та особливостей, щодо інвестування туристичної індустрії України
6. Вивчення стану та перспектив залучення інвестицій в економіку України.

Об'єктом дослідження є інвестиційна привабливість туристичної галузі в регіоні.

Предметом дослідження є наукові та практичні засади активізації процесів інвестування в туристичній галузі.

Методологічна база дослідження. Під час проведення дослідження використовувались загальнонаукові методи теоретичного узагальнення і порівняння, критичного аналізу, системний та комплексний підхід до оцінки інвестиційної привабливості регіонів.

Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних і закордонних вчених, періодичні публікації науково-дослідних установ, статистичні матеріали Державного комітету статистики України, ресурси Інтернет.

Практична цінність дослідження. Результати дослідження можуть бути використані у межах формування парадигми підвищення інвестиційної привабливості території.

Структура дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

ВИСНОВКИ

Узагальнення теоретичних основ інвестиційної привабливості дає змогу визначити її як сукупність об'єктивних та суб'єктивних факторів, покликаних створити передумови для розширеного відтворення продуктивних сил туристичної сфери, її науково-технічного розвитку через активну інвестиційну діяльність.

Дослідження методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості свідчать, що вони дуже розрізнені і спеціалізовані. Тому доцільно використати комплексний підхід до методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості економічної системи, що ґрунтується на узагальненні методів, що найбільш поширені, практично апробовані, піддаються інтеграції по вертикалі і горизонталі та сприймаються інвесторами. Зокрема, в основу методики доцільно покласти метод порівняння і вибору більш сприятливих об'єктів та умов інвестування. Виходячи з суті методу порівняння і змісту аналізу інвестиційної привабливості, порівняння має охоплювати такі основні складові інвестиційного процесу: між об'єктами інвестування, між суб'єктами інвестування (інвесторами) та між умовами інвестування (чинниками інвестиційної привабливості).

Процес оцінювання інвестиційної привабливості туристичного регіону більшість науковців пропонують здійснювати у такій послідовності: 1) оцінювання існуючої туристичної привабливості регіону, визначивши та обґрунтувавши перелік показників, які впливають на туристичну привабливість регіону (рівень загальноекономічного розвитку регіону, рівень туристично-рекреаційного потенціалу, рівень розвитку інвестиційної інфраструктури, демографічна характеристика регіону, рівень екологічних та криміногенних ризиків, політична стабільність, рівень розвитку ринкових відносин); 2) формування переліку заходів щодо підвищення туристичної привабливості регіону (підвищення привабливості природних туристичних ресурсів, здійснення реконструкції та модернізації матеріально-технічної бази туризму,

покращення якості докiлля в межах туристичних територiй, розвиток туристичної iнфраструктури, належне iнформацiйне забезпечення та рекламування туризму, стимулювання розвитку сумiжних з туризмом галузей економiки рeгiону); 3) проведення маркетингових дослiджень з метою прогнозування попиту на послуги туристичних пiдприємств; 4) оцiнювання потенцiалу та економiчної ефективностi функцiонування туристичних пiдприємств рeгiону; 5) економiчне оцiнювання ефективностi iнвестування туристичного комплексу.

Україна, зi значним рекреацiйним потенцiалом, сприятливими природними та клiматичними умовами, необхідною для обслуговування рекреацiйної галузi iнфраструктурою є дуже перспективним рeгiоном. Привабливою для iнвестування i Захiдна Україна, зокрема Львiвська, Івано-Франкiвська, Волинська, Закарпатська областi, що межують з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунiєю. Захiдна Україна вiдрiзняється вiд iнших рeгiонiв країни вигiдним транспортно-географiчним положенням. Збiльшення потоку iноземних туристiв сприяє розвитку туристично-рекреацiйних комплексiв України.

Успiшний розвиток туристичної галузi неможливий без активного впливу держави на умови її функцiонування. Участь держави полягає у: зниженнi цiни iнвестицiй у туристичнi проекти, що включає позики за вигiдними вiдсотками, встановленнi податкових пiльг, захистi вiд подвiйного оподаткування; продажi, оренди землi або об'єктiв iнфраструктури за цiною, нижчою ринкової; прямих субсидiях, наданнi гарантiй на iнвестицiї з метою залучення iноземних iнвесторiв. Вибiр варiанту управлiння iнвестицiями в iндустрiї туризму залежить вiд специфiки економiчного розвитку країни.

Уряд України повинен чiтко визначити прiоритети iнвестицiйної дiяльностi суб'єктiв туристичної iндустрiї, а для цього доцiльно визначити iнструменти та важелi державного регулювання, якi вiн буде застосовувати. Передусiм необхідно стимулювати фiнансово-кредитнi важелi, якi будуть спрямованi на створення сприятливого кредитного середовища; фiскальнi

важелі, які будуть передбачати оптимальну кількість податків для підприємств рекреаційно-туристичного комплексу; соціально-психологічні важелі, які б формували імідж України як держави, сприятливої для рекреації та туризму.

Для підвищення рівня туристичної привабливості регіону ефективними будуть інвестиційні вкладення у такі заходи: підвищення привабливості природних туристичних ресурсів та історико-культурних пам'яток; залучення інвестицій для створення внутрішньої пропозиції адекватної зовнішньому попиту на основі приведення матеріально-технічних ресурсів у відповідність з міжнародними нормами обслуговування туристів та ліквідації диспропорції між світовими стандартами і наявним туристичним та матеріально-технічним потенціалом України; апробацію та адаптацію міжнародного досвіду щодо ефективних методик управління, організації праці і надання послуг в рекреаційному господарстві з метою підвищення гнучкості та адаптивності туристичної пропозиції країни до кон'юнктури світового ринку; ліквідацію диспропорції соціально-економічного розвитку регіонів країни за рахунок прямих та опосередкованих можливостей міжнародного туризму; залучення валютних коштів у місцеві та державний бюджет за рахунок експорту туристичних послуг на основі оптимального використання ресурсного потенціалу регіонів з урахуванням стратегії їх перспективного розвитку із забезпеченням балансу державних та місцевих інтересів.

Запропоновані нами заходи підвищення іноземного інвестування в туристично-рекреаційному секторі регіону, не лише збільшать обсяги інвестування у сферу туризму і діяльності курортів, але і позитивно вплинуть на: збереження і раціональне використання цінних туристичних ресурсів регіону, забезпечення їх доступності для всіх категорій населення; збільшення туристичних потоків; впорядкування туристично-рекреаційних територій; формування сприятливого туристичного іміджу; зростання кількості робочих місць та якості життя населення; надходжень до бюджетів усіх рівнів; створення нових туристичних продуктів; розвиток туристичної інфраструктури; поліпшення умов та якості життя сільського населення; вирішення соціально-

економічних проблем сільських територій; корегування туристичних пропозицій в залежності від потреб ринку; вивчення досвіду розвитку туристичної сфери на прикладі інших регіонів України та країн світу; виховання у молоді почуття патріотизму, любові до рідного краю; розробка наукового обґрунтування на створення об'єкту природно-заповідного фонду – регіонального ландшафтного парку, як основи для формування транскордонних територій в області, та як майбутнього осердя охорони природної і культурної спадщини та туристично-рекреаційного розвитку регіону.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>